Ročník XI. — Číslo 49.—50. Kvasilov dne 30. prosince 1936. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Hlas Volyně

Kdo nemá peněz je chud,
kdo nemá druha je chudší,
kdo nemá srdce je nejchudši.

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Šťastný a veselý Nový Rok

upřimně přeje milým čtenářům,

přátelům a spolupracovníkům

REDAKCE „HLASU VOLYNĚ".

Jiří Rébl.

Vánoční světla.

V vánočních světel jasotu
k nám spěje láska spásná —
jde na svět Velký Spasitel —
skutečnost čarokrásná ...

Na celou zemi křesťanskou
se láska jeho snáší
a do každičké rodiny
mír, pokoj, blaho vnáší ...

V Svatvečer — šťastnou hodinu —
tajemná síla svatá
plapolá v záři světylek
jsa něhy vrchovatá ...

Kež by ty malé ohníčky
s stromečků zářných sletly
a v srdcích lidských vzplanuly
tisicerými světly ...

Kež svaté kouzlo vánoční
zázračným ohněm vzplane,
kež celý svět se zahoří
a v záři nové stane ...

Kež oheň tento pohltí
nenávist, vraždu klatou,
kež v světě celém roznítí
bratrskou lásku svatou ...

mohutnou, něžnou, upřimnou
bez klamu, lži a lestí
jenž věčně bude zářiti
pro lidstva blaho, štěstí ...

Rok 1936. a naše menšina.

Den za dnem padá do moře,
rok hasne po roce.
Už zase u nás rozkvetly
ty bílé vánoce ...

Srovnáváme li mezi sebou roky 1935 a 1936. musíme bezsporně stvrditi, že rok 1936 byl pro nás mnohem lepší od roku minulého. Jako na zvlášť pozitivní moment pro naši menšinu, nutno vzpomenouti o návštěvě pana vyslance D-ra Juraje Slávika na Volyni, která celkem trvala 4 dni, přičemž on projel a navštívil 10 osad. Této události bylo uděleno dosti pozorností a místa na stránkách „H. V."

Několik polských deníků jak „Express Poranny" i „Gazeta Grudziądzka" jednomyslně stvrdily, že naše menšina po stránce hospodářské zajímá jedno z přednějších míst na Volyni, tím samým zhodnotily českou práci pro Volyň. „Express Poranny" v článků ze dne 8.XI. i 9.XI. t. r. šel dále, on tvrdil, že v našem kruhu češství pozůstalo neztenčené, že ze svého češství za 60 let nic jsme nestratili, naopak máme spíše vliv na každého, kdo se octne v našem prostředí. „Gazeta Grudziądzka" svůj obšírný článek o volyňských Češích takto končí: „Vidíte-li jejich osady vedle ukrajinských, můžete s plnou odpovědnosti tvrditi, že Češi na východních kresách Polska jsou propagatory hospodářské kultury západu, jsou hradbou proti komunistické záplavě."

Jestli to o nás stvrzuje polský tisk, jestli on o nás tak pochválně se ozývá, mějme aspoň tu pevnou vůli a snahu to své stanovisko i nadále za sebou udržeti. To je možno jen tenkráte, když všichni budem pamětliví na své další sebevzdělání, na prohloubení národního úvědomění a správné chápání a konání všech povinnosti, vyplyvajících z našeho postavení.

Pozoruje se, že tyto zásady ačkoliv pomalu, ale neustalé pronikají mezi tu část naši menšiny, která při dobré vůli a svém hmotném postavení mohla by mnoho vykonati pro náš celek a tím samým přispěti k jeho povznesení. Bohudík poslední dobou množí se příklady, které svědčí o správnosti vyřknutého náhledu.

Na počátku tohoto bylo stvrzeno, že rok 1936 byl rokem konsolidace, byl rokem aktivním v životě celé naší menšiny. Nechť jeho nástupce rok 1937 jest ještě lepším od roku 1936. Takové jest naše oprávněné přání na konci 1936 roku a na prahu nového 1937 roku.

— el.

Hospodárská situace na sklonku 1936.

Mezinárodní politická nejistota a nervosita, která škodí světovému hospodářskému životu již několik let, potrvala i v r. 1936 a byla ještě zesílena. Po uklidnění konfliktu italsko-habešského, který visel jako černý mrak nad mezinárodním politickým obzorem před rokem, vynořila se zase občanská válka ve Španělsku, takže nebezpečí válečných zápletek mezinárodních nepřestalo. Naopak velmi intensivně pokračuje zbrojení ve všech státech. Situace na Dálném východě zůstává stejně jako před rokem plná nebezpečných zápletek. Takovélo hrozivé ovzduší politické samozřejmě neprospívá hospodářskému životu a nejvíce škodí hospodářským stykům mezistátním.

V oboru měnovém byla v tomto roce největší událostí řada devalvací měn, zejména t. zv. zlatého bloku. Tento blok se letos prakticky rozpadl. Naproti tomu vznikla stabilisační dohoda tří velmocí (Francie, Anglie a USA) o vzájemné měnové spolupráci.

Světová výroba vykazuje v tomto roce další celkový vzestup. Při tom je ovšem situace v jednotlivých státech nestejné. Některé země těší se již opravdové nové konjuktuře a prosperitě, kdežto v jiných hospodářské oživení postupuje poměrně pomaleji. Slabou stránkou světového hospodářství zůstává stále neuspokojivý rozsah a vývoj mezinárodního obchodu. Souvisí to zřejmě s mezinárodní politickou nejistotu, která nutí státy k úsilí o soběstačnost. Obchodně-politické překážky, které v posledních letech vyrostly do nesnesitelné výše, stále ještě trvají. Nezmírnily na nich mnoho ani snahy o hospodářské sblížení po devalvaci měn zlatého bloku. V důsledku váznoucího exportu udržuje se stále ještě značná nezaměstnanost ve státech, kde rozsah vnitřní investiční činnosti není takový, aby zařadil do práce všechny nezaměstnané síly. Celkový obraz mezinárodního hospodářského vzestupu, jak se nám jeví na sklonku 1936, je stejně jako před rokem způsoben hlavně hospodářským zlepšováním uvnitř států, kdežto hospodářské styky mezinárodní stále váznou.

Vánoce v Lucku.

— j. p. o. —

Kříž na Soboru svítí,
sníh padá —
padá.
z mrazících závodů vzduchu
na rozkvetlé tabule skel
vpadá
zimní nálada.
Zarůstá v pokoj lišejník čirý
prosklívá prostor, srdce a síly,
které tě zvedaly k výletům s ní
panenkou rozvátou fantasií.
Je ticho a svato a hoří sníh
při šlepějích.
Kříž na Soboru svítí,
sníh padá —
padá...
a okna rostou do rozměrů všech,
by mohla zachránit vyhnaná stáda,
by mohla ukázat bizarní sběh.
Procesí bez křížů z hader a kostí
procesí bez zpěvu v špalíru ostí,
v transmisích mrazu rekviem:
Plouží se lidé s lomenou hlavou,
plouží se údy vichřicí dravou
bez cíle, bez konce s únavou.
A ve tmách požitků jich srdce bliká
svetlušky spásy výstražná světla
nového světa.
Kříž na Soboru svítí,
mlha padá —
padá.
Vstaň bratře, poslyš troubení svatá
pojď půjdem k chudákům na koledu.
Donesem jablka, ořechy, cukroví
a vše oč chudáci žízní a hladoví
a poprosíme o trochu lásky o úsměv štěstí,
abychom pookřáli, poznali a nezapoměli
proč přišel mesiáš
a proč třeba žít.

Osvětová hlídka.

Co o Japonsku nevíme.

Před nějakým časem proběhla světovým tiskem *zpráva*, že země, jež má největší počet milionářů není, jak se za to mělo doposud Amerika, nýbrž Japonsko. Skutečně žije v zemi „Vycházejícího slunce" více než 3.000 osob, jejichž majetek přesahuje milion yenů (přes milion zl.). Valná část jich žije v Tokiu jež bylo po strašlivém zemětřesení roku 1923 úplně znovu vybudováno a nese význačné rysy amerických měst. Když Mikado r. 1930 odevzdal slavnostním a mystickým způsobem národu toto nové město, prohlásil, že bude jednou sloužiti jako model hlavním městům budoucnosti v každé zemi. Tokio spojuje v sobě nejmodernější vymoženosti americké techniky se svůdnou, podmanivou krásou starých japonských měst. Ostatně celý Japan, přestože v mnohých ohledech podléhá amerikanisaci, zachovává si smysl pro tradici, jež vtiskuje ráz celému japonskému životu.

I život japonských žen se ustavičně mění, emancipují se den ode dne více a Nippon's girl (moderní japonské děvče) sklízí úspěchy v Japanu tak jako American's girl za Tichým oceánem. Avšak pití čaje, které je v této pohádkové zemi opravdovým posvátným obřadem zůstává nadále přísně tradiční, tak jako rodinný život japonské ženy v její domácnosti. Přesto však shledává pozorovatel, že nádherná kimona, podivuhodné účesy, ba i slavnostní úbor gejši se mění. Všechny tyto prvky, jež jsou mimo jiné dokladem starého egoismu mužů a bývalého poddanství ženy legitimní trvají sice v Japonsku nadále, ale moderní, rychlé tempo života je mění. Podle dnešních statistik z Tokia, jen deset procent mužů a žen nosí kimono na ulici, ale všichni je oblékají doma. A rovněž se nemění stará láska Japonců ony miniaturní zahrádky, nad nimiž Japonec a zejména Japonka sní o nádherných, rozlehlých zahradách a přenáší se duchem do ohromného parku, jenž obklopuje staletým lesem Mikadovo sídlo. Krajina japonská zdá se někdy očím západního cestovatele jednotvárnou; ale vnímavý duch Japonců pro přírodu vidí v něm stále nové krásy. Pěkně to povídá japonský spisovatel Fukumoto cizinci, jenž je udiven, vida seděti nehybně, na skřížených nohou jakéhosi poutníka a pozorovati po celou hodinu upřeně tutéž krajinu. „Tento muž vnímá nepatrné změny barev, hru stínů a světla a srovnává krásu této krajiny s krásami jiných krajů, jež utkvěly v jeho duši."

Besídka.

Vl. Brouček.

Ksyndl.

Hudební episodka.

Úsměvavé, zářivé slunečko zalévalo svým milým teplem celý, kraj. Tonul v té jeho záplavě malý lesík, víska, lučiny zelené a klidný, bublavý potůček leskl se v nich jako stříbrná stuha. I ta holá strniska, místy už poorána, zdála se teď veselejší a přestala žalovat na věčně hladový lid, jenž jejich bohatství požal a odvezl domů, kde složil v stohy a stodoly...

Bylo krásné nedělní odpoledne! Úzkou, zaprášenou a vytlučenou cestou drkotal vůz tažený párem kostnatých hnědáků, jež řídil vozka v ošumělé gimnasťorce, ještě po vojácích. Měl zajisté naspěch, neboť co chvíle zatočil dlouhým provázkovým bičem přeměřiv jim brzy pravého, brzy levého tahouna, kteří však patrně se svým pánem nikterak nesouhlasili, neboť sotva pohnuli ocasem a klidně kráčeli dál. Ivan, tak se náš forman jmenoval, vezl svému bratranci na svatbu „muzyky". Bylo jich až osm! — a ne ňáký hudlaři, ale pořádní hudci z české vesnice s dvěma dudkami, barabanem i basou. — Tak si to poroučel tatík nevěsty, když přišel zamlouvat ku kapelníku Kořínkovi. On, nejbohatší sedlák v obci, může si to dovolit, a vzdor těm zemljačkům, a hlavně starostovi Nikytkovi vzal českou muziku. Ženich nebyl zdejší, a také ne z vesnice. Kdesi ve Vladimíru měl prý dům, obchod a kdo ví co všechno ještě... Byl náramě bohatý, peněz plné kapsy a chování jak páni z úřadu... Nebylo proto divu, že se ohnivé Kateryně zalíbil. Seznámila se s ním náhodou, když vážila ze studny na návsi vodu a on zastaviv svůj motocykl žádal ji o napití. Posloužila mu ochotně a on napije se dosyta, poděkoval a slušně žádal zdá smí ji doprovodit domů. Svolila, a — tenkrát zůstal u nich přes noc. Pak přijel ještě několikrát a snědá Kateryna byla jeho. Odřekla starou známost se synem starosty a jen za fešným měšťákem. — Ani starý Zahajčuk nebyl proti tomu, když poznal plnou kapsu chytrého keťasa ... Ve vsi se o tom mnoho povídalo, ale kdo mohl říct co určitého? — Byla svatba na kterou vidíme putovat naši slávnou bandu sestávající, jak jsme už slíšeli, z osmi členů: kapelníka Kořínka, jenž troubil první křídlovku, dvou klarinetistů, bratří Houškových, altisty Lojzíka, basskřídlováka Vény, tenoristy Koldy a basisty Somla jenž s bubeníkem Hoštlem doplňoval tento orkestr; v té době na celém okolí jediný... Proto také v Z. byli naši uvítani jako neobyčejná sensace. Ze všech stran zbíhali se kluci; ba i dorostlá děvčata, hoši a starší sousedé přicházeli poslechnout tuto novinku. Ve vsi byli sice dva umělci, harmonikář a houslista; to však nebylo nic proti

Všem, kdož jakýmkoliv způsobem uctily památku našeho nezapomenutelného manžela a otce

Konstantina Oliče

hojnou účastí při pohřbu, květinovými dary a j. projevy soustrasti, vzdáváme z celého srdce

UPŘÍMNÉ DÍKY.

Manželka a syn.

Dokladem zmodernisování Japonská je neutuchající rozvoj rozhlasu. Japonské dívky i ženy s vášní naslouchají slovům z amplionů či hudbě evropské i americké. V Japonsku je více než 100 velkých továren na radiové přístroje a na výstavu radia v roce 1930 se dostavilo na milion návštěvníků. I v tomto oboru výroby se snaží Japan osamostatniti. Cizozemské značky aparátů, jež dříve zaplavovaly japonský trh, jsou vytlačovány značkami domácími a nyní sotva jedno procento prodaných přístrojů připadá na cizí výrobky. Počet předplatitelů radia je značný a proti „černým“ posluchačům postupuje zákon velmi příkře; poslouchání bez koncese vynese až 1 rok žaláře. V zemi je ohromný počet kanceláří, jež udílejí informace amatérům, zdarma ovšem, o všech nejnovějších vynálezech, v radiotechnice a zabývají se také opravou přijimačů. Poplatek za naslouchání je v Japonsku dvojí: jednak se platí státu, jednak rozhlasové společnosti.

Japonci naslouchají rádi evropským stanicím a s oblibou poslouchají hudbu italskou zejména Verdiho, Pucciniho a Rossiniho, jejichž sladké melodie hovoří srozumitelně k citové, měkké duši Japonců.

Podává „Výběr“

Dopisy.

Česká opera-buffa „V studni“ na ukrainské sceně v Lucku.

V pátek 18. XII. sehrála ukrainská společnost divadelní řízená p. Nikolou Pevným v Ridné Chatě českou komickou zpěvohru od Blodka: „V studni“ při naplněném sále s velkým úspěchem. Je hodně povzbudivé, vidí-li se na plakátě v cizině jméno svého krajana a slyší-li se naše opera v cizím jazyku, v dobré interpretaci a ve vděčném přijetí. Třebaže byl orchestr jen nouzový, dvoje housle čelo a basa a třebaže technické zvládnutí zbrzdily nedostatky, vyhrál to temperament a procítěnost podání tak, že bylo obecenstvo přímo unešeno. Hra byla oblečena do kroje i vkusu ukrainského. Sbory měly vážný ráz duchovní a arie i recitativy byly prozářeny takovou mírou prožití a citu, že zastínily všechny defekty a ovládly duši diváka naprosto. Bylo velmi příjemno pozorovat všechny ty postavy, že nedylo ani času si všímat situací vedlejších. Jako pestrý proud z malebných krojů, lahodných hrdel a měkých pohybů protékala jasná radostná a vážná nálada přes barieru ramp tam na řady zaujaté a zanášela vráský starostí. To před námi hráli, zpívali, tančili, ne, žili kus života našich dědů tak převědčivě, žes musil vzdát úctu. Vy, přátelé na jevišti divadla předvedli jste českou operu po svém, vyzvedli jste tklivá místa a posvětili sbory vážnou náladou. U vás jsem poznal, že tak zvaná obstarožní přihrádka pro díla zemřelých autorů skrývá více hodnot, než jsem myslil. Škoda, že nejsme tak silní, abychom se mohli revanžovat. Ukrajinská společnost divadelní hraje původním živelným stylem. I českou operu si přizpůsobila a předvedla ji po svém ne na škodu díla. Dala průkaz, že umění je mezinárodní.

— j. p. o. —

Česká hra „Lidi na kře“ na scénu Volyňského teatru národového.

Plakáty oznamují na leden premieru této úspěšné a časové komedie V. Vernera, pražského dramatika, který po počátečních anegdotických veselohrách dal české literatuře divadelní několik hodnotných her. Současně, kdy zdejší div. kroužek připravuje jeho veselohru Choulostivá historie na ruské vánoce, vypraví polská div. společnost jeho komedii. Její děj je velmi aktualní a řeší případ rodinné a společenské krise v rodině poctivého táty, tkvícího hluboko v přísných mravních zásadách, jehož krise hospodářska vystavila na pranýř ponížení a muk a přinutila ho nejen k nemravnostem přihlížet, ale i je schvalovat a konat, aby zajistil své děti. Je to křížová cesta poctivé duše, která pro zásady ztratila pružnost animalní přizpůsobivosti a topí se proto, že pokládá za nemravné plavat. Jako Mučedník má visí bezútěšnou a končí modlidbou. Vidí, že dravý proud doby unáší na kře jeho děti na oceán bezúzdných vírů a modlí se za jejich záchranu. Jeho modlidba však vyznívá stejně bezútěšně jako celá pointa hry

---

těmto opravdovým troubám a pišťalám.

Poňěvadž ženich, nebyl zdejší, celá svatba měla se odbývat u otce nevěsty. Tam bylo doslovně natřískáno... Plná světnice, síň, ba, plný dvůr i na cestě značný zástup... Nebyli to ovšem samotní hosté, ale hodně zvědavých čumáků, t. zv. zaporožců.

„Hoši, pozor!“ — zakomandoval kapelník: „Jedna, dvě!“ — a zvučný český pochod „Kolíne, Kolíne!“ rozlehl se vesnicí. Do kluků, jako by tím vjela nějaká elektrická jiskra. Výskajíce jali se poskakovat, dělat kotrmelce a všechny možné klukovské manevry. Rovněž mládež bez dlouhých okolků dala se do bujného reje na malém nerovném dvorku.. Jen staří, rozvážní sousedé mlčky naslouchali, usmívajíce se labužnicky a když hudba umlkla, prohlásili jednohlasně: „Vot i zagrali — jich mať!“

Mládež nebyla však spokojená jen tímto úsudkem. Ona chtěla tančit, tančit a zase tančit „až do roztrhání těla.„“ jak říkal Haškův Švejk... V zástupu to zavlnilo. „Zahrajte!“ „Iščo raz!“—...

Hoši spokojení s výsledkem svého umění ochotně nasadili nástroje a nová polka „Křínka“ jí říkali — zvala k bujnému reji.

A pak ještě polka, valčík, pochod a ukrajinský národní tanec „Kozák“ — několikrát opakováný; až baskřídlovák Véna odplivl si a zlostně pravil: „Cakrýš, dobytek, kdy už toho budou mít dost?“

Přišel hospodář a otec nevěsty s výzvou; aby šli k snídaní. „No, ten si to pořádně popletl“ — pravil mladý altista, který byl v něčem takovém poprve... Snídaní jmenuje se totiž na svatební hostině první podané jídlo. Tím byl tvaroh, rozdělaný smetanou ve velké makytře (hliněná nádoba na tření máků), jež postavena na prostřený stůl, pokrytý spoustou nakrájeného chleba a housky. Nebylo tu lžíc, ani vidliček. Hoste jedli rukama omáčejíce housku ve tvarohu. Zacinkla také láhev kořálky „samohonky“ zvané. Po válce totíž, dokud nebylo ještě stálých úřadů, každý podnikavější člověk vařil alkohol jak a kde chtěl. Byly to nápoje často velmi nečisté a zdraví nebezpečné. Také naši hoši přijali nápoj dosti z nechutí, jelikož zápach kořalky byl prímo nesnesitelný.

Hostina byla však pojednou přerušena novým příchozím.

„Ano, muzikanti, marš zahrejte; korovaj jede!“ — volal kterýsi z hosti.

„Korovajem“ — jmenují na svatbách ukrajinců bílou výpečku vodou zadělanou, formy českého mazance, jehož hořejší stěna okrašlená je různými květinami, papíry a všemi možnými okrasami, jež tvoří na něm pestrý vějíř...

Péči korovaj je dovoleno jen nejbližším a jeho dar má velkou cenu. Proto také muzikanti vyšli až na dvůr a příchozího svata uvítali rázným pochodem.

Promoce.

Ševlad Jandura, narozený 6.X. 1914. v Kvasilově na Volyni, složil dne 16. prosince 1936. zkoušky doktorátu na státní universitě v Lutychu (Belgie) s velkým vyznamenáním (grande distinction) a byl prohlášen doktorem věd obchodních.

Autor tu zapomíná, že krise se nedá léčit modlením, ale činem. My přec vidíme stadiony, závody, soutěže a vše v čem soudobá mládež může získat více sil a dovedností. A kdo se naučí plavat a závodit, ten nepodlehne a ten se nedá. A že starší pokolení bylo v tom animálnějším překonávání tratě životní málo cvičeno a stavělo na kapitálu zděděném je také kus pravdy. Proto Vernerova komedie Lidi na kře zůstane labutím pláčem dobrých časů a její modlitba bude vzývána jen zástupem bývalých lidí.

— j. p. o. —

Dětské vánoční stromky se štědrovečerní zábavou a nadílkou

bylv uspořádány sedmou třídou matiční školy v Lucku a internátem Matice tamtéž. Bylo velmi milo a příjemno posedět a pozorovat vše co si děti samy sorganisovaly a vedly. Pěkně se zpívalo, recitovalo, přednášelo a hovořilo. Vytvořila se ukázka teplého a srdečného ovzduší, která činí domov tak žádoucím a útulným. Vy budoucí hospodyňky a hospodáři pěkně jste to provedly a to tak, že ani nebylo pozorovat, že za tím vším stojí sl. uč. Kupcová ve škole a sl. Janatová v pensionátě. Radost a úsměvy dětí budou jim odměnou i povzbuzením. — j. p. o. —

Z Lodže.

Nikdy jsem tak nepoznala pravý význam starého přísloví, „Všude dobře doma nejlépe“ jako nyní, když jsem vzdálená mnoho mil od domova a jen vzpomínkami zalétam nazpět k těm, koho mám ráda. Vzpomínám ráda všech krásných chvil ztrávených v naši milé české škole v Lucku při různých akademiích i zábavách. Bylo to vždy takové radostné pojitko nás všech Čechů v celek, kdy všichni svorně rádi jsme naslouchali českému zpěvu a českým přednáškám o naši drahé vlasti. Tím více se mi vzpominky vracejí zde, poněvadž zde žiji v prostředí jiném a je mi drahé, že aspoň někdy mohu také trochu pracovati pro věc českou. Je mi velkým potěšením, že právě zde v Lodži máme také svůj „Československý spolek“, jehož účel je vzbuzovati zájem o věci české a o svou rodnou řeč. Je vidět jak rádi pracují ve spolku, zvlášť někteří, jak se snaží probuditi zájem i u druhých. Nedávno zde bylo slovnostní otevření nové místnosti spolkové. Přednášky byly v jazyku polském, poněvadž většina byla Poláků, pěvecký zbor však pěl písně české, právě takové jaké zpíváme i u nás v Lucku. Pěvecký zbor zde je dobře vycvičen, krásně zpívá. Dnes zase pořádáme dětem „Štědrovečerní slavnost“, na kterou se děti těší a s nimi i starší rádi vzpomínkami zaletí do svého dětství, kdy i oni s radosti zpívali a přednášeli ty staré zvěsti o tom narozeném králi.

Teď když jsem vzdálena, teprv vidím, jaký význam má náš časopis pro nás Čechy v Polsku. Je naším jediným orgánem, který nás pojí a soustřeďuje, však měli bychom k němu patřiti všichni do jednoho. Teď teprv dokonale rozumím snahám našich vůdců, aby náš časopis zasáh! všechny krajany, aby každý uvědomělý krajan považoval jej za svůj list a svěřoval mu svoje zájmy i náhledy. Tím způsobem dosáhly bychom silného spojení, jako základ pro vzrůst naši národní uvědomělosti zde. V jednotě síla! L. B—á

Po uvítání nového hosta zasedlo se opět ke stolů, kde vystřídalo se za sebou několik jídel: dušené maso, nějaká nádivka a konečně nezbytný sulc...

Tím byla hostina u konce a mělo se jeti na oddavky. Dříve však nejstarší mládenec přednesl t. zv „kozunu“ počínající slovy: „Ve jméno Boha Otce, Syna i Ducha Svatého! — Za pokoj domu i hostí vivat!“ a muzika zahrála k tomu slavnostní finále... Je to jeden ze staroslovanských obyčejů v němž mluví se o posvátnosti stavu manželského, čistotě a nevinnosti panny nevěsty, životě rodinném a t. d. Některé strofy jsou vážné a hlubokého významu, jiné veselé až pikantní... Bylo by zajímavo vědět jak tento obyčej vznikl... Škoda, že vlivem dnešní modernisace zapomíná se tohoto, jistě pěkného obyčeje... Ku konci připije přednášející novomanželům na zdraví a rozbiv kalíšek zatančí nezbytného „kozáka“...

(Pokračování.)

Vysvědčení z matičních škol.

Letos před Vánocemi se rozletí sta archů se známkami, které způsobí mnohde radost a někde i roztrpčení, ten neúplný a tak uznávaný posudek toho, co žáci nevědí a co se nenaučili ovládne zájem rodičů. To bude domlouvání a snad i nadávání a bití, že vánoční nálada bude ta tam. Kdyby si páni učitelé mohli udělat neviditelný výlet do rodin svých žáků, jistě by nebyli tak přísni. Vysvědčení z matičních škol jsou hodně provisorní až primitivní, ačkoli by měly už v souladu s kvalitou vypadat více representativněji. Jedná se zvláště o vysvědčení propouštěcí, která se vydávají jako zrcadlo schopnosti a jsou platným průkazem často pro celý život. Proto by neškodilo, kdyby si Matice pro tolik škol pořídila vkusné a vhodné blankety tištěné na papíře, na němž by se dalo dobře psát a které by důstojně representovaly školu i vlastníka.

— j. p. o. —

Za Konstantinem Oličem.

Dne 21. prosince t. r., v hodinách ranních nesla se bleskurychle smutná zpráva od Rovna a Zdolbunova do okolí o nešťastém případu, jaký se byl přihodil na trati Kvasilov-Rovno, při kterém přišel o život býv. nájemce pivováru v Kvasilově, Konstantin Olič.

Zesnulý jel ze Zdolbunova do Rovna, kde bývá v pondělí trh a lze snadno setkati se s mnoha občany z okolí. Vlak, který jede směrem na Sarny o 8. hod. ranní, staví v Kvasilově, kde přistoupila též řada známých spoluobčanů, kteří se vítali s p. Oličem a společně ujednali schůzku v Rovně, aniž by tušili co může se za okamžik přihoditi. Vlak již jel z kopečka před Rovnem, když p. Olič vyšel na nástupiště vozu a pokuřoval si cigaretu, stoje u dveří nástupiště. Vlak z kopečka již rozjetý, setkal se, asi 2 km. před st. Rovno s protějším vlakem. Při setkání těch dvou vlaků, povstalým ohromným tlakem vzduchu otevřely se dveře u kterých p. Olič stál s takovou silou, že se sklo rázem vysypalo, a proud vtáhl nešťastného pod kola protějšího vlaku, kde byl potrhán a okamžikem usmrcen. Soudní komise velmi rychle vykonala prohlídku, tak že rodina zesnulého již o 13. hod. měla od prokuratora povolení na pohřbení tělesné schránky usmrceného.

Pohřeb konal se dne 23.XII. ve Zdolbunově za účastí tisícového zástupu místního i okolního občanstva. Hasičský sbor, delegáti sokolské jednoty a hudební sbor z Kvasilova přišli vzdáti poslední poctu svému vzácnému spoluobčanu.

Konstantin (Robert) Olič narodil se v 1877 r. v Hlinsku, kde jeho otec dr. Olič co významný společenský pracovník prvních let přistěhovalectví Čechů na Volyň působil. Tam též vychodil i obecnou školu. Vlastní pílí a prácí vybojoval si postavení vážnější, než řada občanů nadprůměrně situovaných. Měl před válkou restauraci v Dubně a po válce pronajal pivovar v Kvasilově.

Byl ve stálem styku se všemi vrstvami občanstva a všude byl pro svoji dobrou povahu a srdečnost oblíben.

Byl jedním z prvních spoluzakladatelů „Hlasu Volyně“ a všech spolku byl štědrým příznivcem.

Na hrob položily věnce: Sokol v Kvasilově, cech uzenářsko-řeznický ze Zdolbunova, dělnictvo pivovaru v Kvasilově, firma „Bergszlos“ v Rovně, pivovar J. Zemana v Kvasilově, rodina Šmoliková v Kvasilově.

Tragicky zesnulý zanechal manželku a syna.

Čest Jeho památce!

Kronika.

Zprávy domácí.

O vánocích zemřel ve Varšavě největší současný malíř Polska prof. L. Wyczółkowski.

Státní lesy koupily od hr. Potockého 105.000 ha lesní půdy. Kupní cena obnáší 9.100 000 zl.

Na cestě mezi Lvovem a Varšavou se přihodila letecká katastrofa, při které zahynuli 2 osoby a 4 byly poraněny.

Delbos a Bastid do Bukurešti.

Bukureštský zpravodaj „Petit Parisienu" oznamuje, že francouzský zahraniční ministr Delbos a ministr obchodu Paul Bastid navštíví v příštím roce Bukurešt.

Příměří mezi povstalci a Basky.

Mezi baskickými nacionalisty, kteří jsou již syti svého spojenectví s anarchisty, a generalissimem Francem byla zahájena vyjednávání o skončení nepřátelství na frontě u Bilbaa. V prvé řadě byl sjednán klid zbraní o vánočních svátcích a výměna rukojmí. Na anglické lodi „Fearless" přibyli do Saint-Jean-de-Luz ministr spravedlnosti baskické vlády z Bilbaa Leizoala, starosta Bilbaa Ercoreca, člen vlády a tři delegáti Červeného kříže, aby podepsali ujednání s delegáty mezinárodního Červeného kříže o výměně rukojmí s vládou v Burgosu. Kromě toho má býti provedena i výměna 2 000 zajatců. Vyjednávání řídí msgre Mathieu biskup z Daxu.

Podle zpráv došlých ze Španělska, pokračuje na španělském středomořském pobřeží evakuace žen a dětí, neboť jsou obavy z případného ostřelování. Sta osob odjíždějí do vesnic ve vnitrozemí, jež jsou méně vystaveny nebezpečí, jiní prchají do Francie, zvláště směrem na Cerbere a Perpignan.

Povstalecké španělské loďstvo zapálilo sovětský parník.

Podle soukromých zpráv zadržely u Oranu nacionalistické válečné lodi sovětský parník „Komsomol" (o 4500 tunách), který vezl směrem ke Gibraltaru náklad železné rudy pro Caballérova vládu. Když posádka o 25 až 30 mužích byla odvlečena, byl parník zapálen. Hořící parník byl spatřen posádkou belgického parníku, který plul do Gibraltaru. Sovětské úřady zjišťují, zda jde opravdu o parník „Komsomol" který počátkem prosince opustil černomořský přístav Poti.

Francouzská sněmovna odhlasovala vládě návrh na smírné a rozhodčí řízení.

V noční schůzi schválila sněmovna 374 proti 224 hlasům vládní návrh, kterým se udělují vládě plné moci, aby na základě 15 článku měnového zákona z 1. října 1936 organisovala cestou dekretů ministerské rady závazné smírčí a rozhodčí řízení, a to ve všech oborech kolektivní práce, nechť jsou příčiny konfliktu jakékoli. Zákroky na pokladě tohoto řízení mohou míti trvání nanejvýše šest měsíců.

Sněmovna přijala dále dodatkový návrh, podle něhož tyto zákroky se musí díti v plném ohledu k právům obou stran.

Proti tomuto návrhu se vyslovil senát a navrh byl se změnami vrácen sněmovně.

Přiostření sociálních sporu ve Francii.

Před vánocemi Francie byla ve znamení úpravy sociálních a pracovních sporů. Vláda i parlament se snaží urovnat nové přiostření poměru mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Veřejnost i tisk se zajímají především o způsob úpravy sporu v lillském kovoprůmyslu.

Ministerský předseda Léon Blum přijal delegaci dělnictva lillského kovoprůmyslu, která potvrdila, že přijímá arbitrážní řízení a případné rozhodnutí presidenta kasačního dvora. Poněvadž lillské továrny pracují do značné míry pro potřeby Národní obrany, oznámila dělnická delegace, že požádá ministra národní obrany Daladierá, aby nařídil případnou rekvisici těchto továren.

Hlavním předmětem sporu jest stále ještě otázkou propuštění dělníků, kteří jsou vůdci poslední stávky. Zaměstnavatelé tvrdí, že dělníci porušili stávkou násilně smlouvy a trvají na svém právu přijímat je do práce znovu jenom jednotlivě.

Starý viktoriánský ceremoniel byl obnoven na anglickém dvoře.

Král Jiří VI. bude korunován dvěma korunami, a to korunou svatoeduardskou a říšskou korunou jako vládce dominií.

Královna Alžběta, která se vyslovila, aby byl na anglickém dvoře opět zaveden viktoriánský ceremonial, dala již dvornímu maršálkovi, vévodovi z Norfolku, pokyn, aby při přípravách ke korunovačním oslavám se řídil, pokud jde o pozvání dám ke dvoru, dle instrukcí, platných pro dvorní ceramoniel za královny Mary. Prakticky to znamená, že nadále nebudou míti přístup ke dvoru svatojakubskému dámy rozvedené, ať již jsou z kruhů diplomatického sboru, neb z kruhů vyšších hodnostářů říše.

Odhalené komunistické spiknutí v Řecku?

„Matin" přináší zprávu, že politická policie athénská zabavila archiv strany komunistické v Řecku a očišla na stopu rozsáhlému komunistickému spiknutí připravovanému nejen v hlavních městech, ale i na vesnicích. Podle téže jest spiknutí zapleteno mnoho důstojníků a státních úředníků a zatkla již na 1.000 osob.

Zakončení panamerické konference.

Panamerická konferece schválila ve své předposlední plenární schůzi celkem 37 návrhů komisí, z nich m. j.:

Americké státy proklamují svou naprostou rovnoprávnost své suverenity a existenci solidární demokracie v Americe. Každý krok, který by směřoval k tomu, aby v Americe byl porušen mír, dotýká se jich všech a každého z nich, a opravňuje zásahy, jež jsou stanoveny v dohodě o udržování míru. Územní výboje se odmítají. Násilné dobytí územní se neuznává. Všechny spory mezi americkými státy budou řešeny smírnou cestou rozhodčím výrokem nebo mezinárodním soudním řízením.

Velká čistka v Moskvě.

Daily Express" oznamuje z Moskvy, že sovětská tajná policie zatkla za čistky, podniknuté před 6 nedělemi, 150 osob. Několik zatčených bude postaveno v lednu před soud. Klade se jim za vinu vyzvědačství, sabotáž, spiknutí proti životu Stalinovu a šíření fašistické propagandy. Tvrdí se, že 35 ze zatčených jsou němečtí příslušníci, většina ostatních Rusové, mezi nimi Karel Radek, Sokolnikov a generál Putna.

Mexičtí komunisté zavírají Trockému dveře.

Komunisté v Mexiku protestují velmi energicky proti případnému povolení Trockému pobytu v Mexiku. Radikální živly v komunistické straně mexické prý prohlašují že zabrání pobytu Trockého v Mexiku všemi prostředky, popřípadě i přímou mobilisací proletářské milice.

Oznámení.

Ze Straklova.

Sdružené spolky, Sbor dobrov. hasičů a těl. jedn. „Sokol" sehrají dne 8.I. 1937 r. t. j. na druhý den pravoslavných vánočních svátku v sále p. Vl. Veselého divadelní představení „Písmákova dcera", obraz z vesnického života o 3 jednáních. Počátek o 8. hod. odpoledne. Vstupné nanejvýš přístupné. Po představení taneční zábava. O hojnou návštěvu zdvořile prosí

Pořádatelé.

Na ruské vánoce Vernerova veselohra „Choulostivá historie."

Chudí lidé vaří z vody a my vědomi svých sil spolklí jsme si chuť na hru fantastickou a výpravnou, jaká by vánocům vpravdě svědčila a na radostné svátky přinášíme anekdotickou a příjemnou veselohru, kterou se nám podařilo dobře obsadit a která se nám podaří snad i dobře sehrát. Její děj se točí kolem delikátní historie jedné noci, kdy neznámý přítel využije manželovy nepřítomnosti a zatím co on je na čekané, obšťastní rozespalou manželku tak, že vzniknou následky. Tato anekdota se hrou řeší velmi delikátně a gentlementsky. Vše dobře dopadne a radostný úsměv zaujme tváře herců i diváků. Úlohy jsou v dobrých rukou,

takže se může právem očekávat i dobrý výkon. A protože o vánocích se pamlsek veselí rád spolkne, těšíme se i na pěknou návštěvu. Proto nezapomeňte si do kalendáře poznačit, že div. kroužek Matice v Lucku sahraje o ruských vánocích něco ef, ef. A tancovat se také bude. — j. p. o. —

Sylvestr II. v Lucku

bude královat, bouřit a řádit ve škole Matice o 8. hodin večer 31.XII. 1936 do neznámé hodiny ranní 1937. A bude to stát za to. Pan Damašek dresiruje zdejší ochotníky ve dvou povedených veselohrách, Rozveselená rodina a On je hluchý. Zároveň se trenují v solových výstupech a ve zpěvu vzácní exempláři a mezi civilisovanými jmény pí. Kučíkové, sl. Kufrové, pana Grindlera, Kozáka, Nováka, Tomášovského nalézáme i jména Vlk, Parma a slečna Věra od pana Čižka. No samá lepší společnost. Hodně se toho chystá, aby se obecenstvo dobře pobavilo a usmálo k popukání sice ne ale k rozjaření. Vždyť je třeba ten starý rok se všemi trampotami řádně pochovat a začít nový vesele a kurážně, aby se nám v něm vše vydařilo. A to jen lze na zábavě, kde se tak družně sedí a kde se vesele baví, zpívá a dovádí. Proto všichni na Sylvestra a nezapomeňte si vzíti sebou kapesník. Pivo a náladu vám podáme. Z praktických důvodů se dejte pojistit proti úrazu, až se budete vracet domů Tak na shledanou! — j. p. o. —

A hleďte si zakoupit lístky, abyste si nemusili sedět na klíně!

Dary a věnování.

Seznam

sbírek ve prospěch České matice školské a jejího školství (bez sbírky „Týden Matice“) obdržených od 1. do 30. listopadu 1936.

21. Odbor ČMŠ. v Novokrajově z posvícenské zábavy věnuje na podporu matičních škol zl. 25. —

22. Při veselém posvícenském humoru v Boeánovce ve prospěch Matice sebráno zl. 9,50.

23. O posvícenské zábavě v Libánovce ve prospěch Matice sebráno zl. 7,40.

24. Pan A. Odvárek ze Sofievky II. zaslal sbírku ve prospěch Matice podniknutou při svatbě sl. Balákové v obnose zl. 11. —

25. O svatbě sl. E. Lucukové a p. A. Kroupy v Buderaži na podnět p. M. Dvorčuka ve prospěch Matice sebráno zl. 9,25

26. O posvícenské zábavá v Podhájcích u Dubna na podnět p. Vl. F. Svítka a p. Vl. Barty ve prospěch Matice sebráno zl. 27,10.

27. O svatbě sl. M. Klabanové a p. J. Kužely v Ulbárově na podnět p. V. Řezáče ve prospěch Matice sebráno zl. 15,80. V obnose tom věnoval p. ženich zl. 5. —

28. O svatbě sl. M. Fejglové a p. S. Macha v Jozefíně na podnět p. Hlaváčka ve prospěch Matice sebráno zl. 10. —

29. O svatbě sl. M. Rejzkové v Moskovštíně a p. J. Prymka z Bakovců na podnět p. J. Rejzka ve prospěch Matice sebráno zl. 20,10.

30. O pouťové slavnosti v Podliskách na podnět předsedy odboru ČMŠ. p. J. Procházky ve prospěch Matice sebráno zl. 15. —

31. O posvícenské zábavě v Malované na podnět p. J. Linhy sebráno ve prospěch Matice zl. 30,30.

32. O křtinách u p. Vajze v Moštěnici na podnět p. A. Dvořáka ve prospěch Matice sebráno zl. 7,65.

33. O svatbě sl. L. Kajgrové v Kopči a p. E. Rebla z Lipjan na podnět p. A. Řeháčka a p. J. Rebla ve prospěch Matice sebráno zl. 15.40.

34. Paní V. Jeřábková v Kivercích v den svých narozenín místo pořádání hostiny zasílá ve prospěch matičních škol zl. 20. –

35. Po divadelním představení odboru ČMŠ v Hlinsku (obec Sedmihrany), p. J Kadeřábek na podnět p. Olice sebral ve prospěch Matice zl. 9,35.

36. O svatbě sl. Vostré a p. A. Lucuka v Podliskách na podnět p. Schovánka ve prospěch Matice sebráno zl. 13. —

37. O křtinách u p. J. Mascpusta ve Straklově na podnět kmotra p. A. Masopusta učitele sebráno ve prospěch Matice zl. 8 50.

38. O křtinách u p. A. Masopusta učitele v Bocánovce na podnět kmotra p. učitele Vl. Masopusta ve prospěch Matice sebráno zl. 17. —

39. O svatbě sl. B. Šulcové a p. V. Krále ve Volkově na podnět p. J, Šulce ve prospěch Matice sebráno zl. 23 —

Úhrnem obdrženo zl. 943,89.

Všem dárcům jakož iniciatorům a pořadatelům sbírek za zaslané příspěvky srdečně děkuje

Správa České matice školské v Polsku.

Různé zprávy.

Prohlášení korunovace v Londýně.

Na nádvoří svatojakubského paláce a na některých jiných místech Londýna bylo slavnostně čteno prohlášení o korunovací krále JiříhoVI. a královny Alžběty. Korunovace se bude konati v původně ustanovený den 12. května 1937.

Jak povstaly před 400 lety první noviny.

První noviny tohoto druhu spadají právě do těchto dní před 400 lety. A jsou benátského původu z dob, kdy benatský lid se účastnil bojů proti velkému Sulejmanovi Zákonodárci (Solimanovi II.), který šťastnými výboji šířil svou říši na všecky strany a při tom znepokojoval polovinu tehdejší Evropy.

Bylo to v prosinci 1536. kdy benátská Rada desíti vydala nařízení, aby se úředně psaly a v dostatečném počtu exemplářů vydávaly zvláštní tištěné listy pro veřejnost, zejména šlechtu a bankéře, nebo obchodníky, o válečných událostech proti Solimanovi. V té době se totiž rozbíhalo po světě mnoho pověstí, které se nezakládaly na pravdě a škodily benátským obchodům. Novými tištěnými „kronikami“ měly být uváděny na pravou míru.

A nařízení bylo uvedeno ve skutek velmi rychle. První listy (letáky) tohoto druhu vyšly již koncem roku a lednem 1537 pokračovalo se v dalších. To byly první pravidelnější „noviny“ na evropském kontinentu.

Tenkrát se také pro ně razilo první jméno — dodnes udržené — Gazetta. Gazetta byl nevelký benátský měděný penízek, za nějž se ta čísla prodávala po ulicích. A už tenkráte byli i kameloti. Roznášeli jednotlivé listy, nabízejíce je n hodným chodcům anebo odnášejíce je do domů „předplatitelů“. Slůvko Gazetta bylo na ulicích vykřikováno stále jako cena, ale ustálilo se později ve významu časopisu.

Sto let byl benátský list „Gazetta“ na světě sám anebo skoro sám, ale počátkem 17. století začali konkurenti růst. Německý „Frankurter Journal“ z roku 1615 je první větší list, který počal po benátském vzoru vycházet v pravidelných údobích. Šestnáct let nato (1631) začal vydávati svou „Gazettu“ lékař Ludvíka XIII., Théophraste Renaudet (vyšla 1. číslem 31. května 1631). Psal do ní sám král a kardinal Richelieu. Tento list pod názvem „Gazette de France“ (od roku 1762), vychází podnes. Téhož roku, co list Renaudetův, byl založen i anglický „Inteligencer“.

Začátkem příštího roku bude v Benátkách zahájena veliká novinářská výstava, která vzpomene bohatým obsahem tohoto 400. jubilea prvních novin.

41.000 mrtvých na anglických silnicích.

Podle statistiky, kterou předložil sněmovně anglické kapitán Hudson, parlamentní státní podtajemník ministerstva dopravy, bylo na anglických silnicích od ledna 1931 usmrceno 41.000 osob a 1.300.000 osob bylo zraněno.

Výročí vynálezu, který se stal dobrodiním lidstva.

Je tomu právě devadesát let, posluchač lékařství MUC. Wiliam T. G. Morton z Mount-Auburnu u Bostonu vynalezl etherovou anesthésii při chirurgických operacích. Mortonovi v té době bylo pětadvacet let a byl ustanoven k asistování při operaci krčního vředu. Po prvé od počátku lékařství se mu podařilo uchrániti pacienta bolestí při chirurgickém zákroku. Od

té doby umrtvení místní i úplné bylo co nejvíce zdokonaleno — ale mladistvý studentík Morton se zasloužil o lidstvo!

Přístroj na zapalování utočících letadel na dálku.

Časopis „Vreme“ v Bělehradě píše, že sarajevský technik Šiljak zkonstruoval zvláštní přístroj, kterým možno pomocí elektrické energie zapáliti na dálku. Aparátu je možno používati hlavně k zapalování útočících nepřátelských letadel.

Tisíc mrtvých při zemětřesení v San Salvador.

Podle soukromých odhadů zahynulo při zemětřesení v San Vincente skoro tisíc lidí Věčná škoda odhaduje se na 200 milionů colones (520 mil. zl.)

Ženská hlídka.

Rodinná tradice vánoc.

Kdo má s Ježíškem nejvíce práce jest hospodyně. A přece všechny potřeby, jimiž vykouzlí pro rodinu vánoční ovzduší, stačí uložit do dvou krabic. Do jedné formičky na pečivo, do druhé ozdoby na stromeček. A třebaže je s vánočními přípravami v domácnosti tolik shonu a práce, tvoří celou vánoční slavnost u nás několik prostých zvyků: štědrovečerní ryba, zářící stromek a vánoční písně. Ale v těchto zvycích se projevuje osobitý charakter každé rodiny i povaha každého jejího člena.

Je to přece jen nejdojemnější důkaz rodinné soudružnosti, že každého roku všichni členové rodiny, z dálky i zblíka se sejdou u vánočního stolu. A dárky s vůní jehličí zůstávají pro nás, i když jsme dávno dospěli přece vždycky nejjemnějším projevem přátelství a lásky.

Je to tedy věčná škoda, když se toto křehké ovzduší vánoční dost opatrně nestřeží. Už proto, že pro mnohé těchto několik chvil užšího semknutí zůstává na celý rok, a snad na život nejsilnější zkušeností rodinného života. A těch nebezpečí, ktera jsou s to nějak porušit tuto pohodu, jest věru dost. Hospodyně jest přetížena starostmi a bývá zpravidla v těchto dnech trochu nervosní. Děti zase mají dlouhou chvíli a chtějí se bavit. A pán domu rád by měl klid.

Štědrý večer se u nás zpravidla slavívá v nejužším kruhu. Manželé nebo malá rodinka. Ale je to moc krásné, když se třeba tři sourozenci se svými rodinami sjedou na vánoce někde u babičky nebo naopak, přijede-li babička s dědečkem k provdané dceři.

Dnešní dětí přestávají brzy věřit na to, že stromeček a dárky jim dává Ježíšek. Nemá to smyslu chtít v nich tuto celkem naivní víru udržet déle, než se dá. Stromeček ani dárky neztratí při tom ještě kouzlo. A prosté vysvětlení vánočních dárků může v nich zase vzbudit touhu někomu něco dát. Nechtějme ovšem při tom v nich pěstit pocit, že jsou k tomu povinny, ale učme je prostě radosti sdílet se s ostatními.

Naslouchali jste někdy dětem, když si vypravují o tom, co dostanou? Jsou to hovory, spředené z přání a snů, ale bývají v nich známky sobectví, dětské okázalosti a pýchy. Některé děti bývají si ku podivu jisty, že tohle mohou chtít. A druhé zase příliš záhy zakoušejí, že k nim i Ježíšek je méně laskavý. Kolik je tu zapotřebí maminčiny moudrosti, aby právě včas zarazila malého furianta, a přece jej tak docela neobrala o radost z dárků. A ještě těžší v tom případě druhém, aby nějak zmírnila spravedlivý stesk dítěte.

Ale děti se ptají ještě po jiných motivech vánoc. Slyší je v písních a vánoční historii. V protestanských rodinách se udržuje každoročni četba vánočního biblického textu narození Páně v rodinném kruhu. Katolické děti mají jesličky a naslouchají půlnočnímu zvonění.

Maminky mají teď s vánocemi práce. Péci vánočky, strojit stromeček, případně zvát hosta. A k tomu si ještě lámat hlavu, jak vysvětlit dítěti k čemu jsou vánoce.

Veselý koutek.

Šest chlebů.

Jistý muž kupoval denně šest chlebů. Jednoho dne se ho tázal přítel: „Co děláš s těmi šesti chleby, které každého dne kupuješ?“

Muž odpověděl: „Jeden chléb si ponechám, druhý vyhodím, dva vrátím a dva půjčím.“

Jeho přítel odvětil: „Nerozumím ani slova z toho, co zde říkáš; vysvětli mi to!“

116.

Zadíval se udiveně před sebe a nedůvěrivý úsměv stáhl jeho rty. Ne, to jistě přelud jeho podrážděných nervů, přesvědčoval sám sebe. Není možno, aby se tak zamiloval naráz, není možno, aby prosté děvče zmocnilo se všech jeho smyslů a připoutalo ho k sobě. A přece, proč nepocítí tolik sladkého nepokoje a vroucí touhy v přítomnosti jiného děvčete? Proč právě u Milady připadá mu každý její zvuk jak hudba a každý její úsměv jako polibek rána? Proč toužebně sleduje každý její pohyb, každou linii jejího těla a přeje si, aby ji mohl držeti v náručí a zabořiti svou tvář v její vlasy? Vždyť měl tolik příležitosti užíti žen, mohl si vybrati krásky a oddati se rozkoši jak a kdy by si byl přál a nic z toho ho nevábilo?

Mimoděk zvážněl. Cítil, že se s ním něco děje, o čem musí vážně přemýšlet a byl opravdu čestným mužem, aby se těmto myšlenkám vyhýbal. Bylo správné, že žádal o schůzku s ní. Až bude cítiti, že se nemusí báti, že by mu utekla, nebo někdo je překvapil, chladněji bude v její přítomnosti uvažovat a chladněji se také rozhodne. Sezná ji, přesvědčí se, je-li její čistota opravdu skutečná nebo předstíraná a také jeho nitro mu řekne, jak daleko pokročil proces jeho duševního přerodu. Vrátí-li se od schůzky chladný,

113.

vání, věřím vám bez něho. Nemohu stále pochopiti, co byste mi tak důležitého chtěl říci, aby k tomu bylo potřebí samoty. Řekněte mi to hned.“

„Přejete-li si, třeba, ale to musíte jíti se mnou někam se posadit a slíbit mi, že aspoň půl hodiny setrváte.“

„Nemám kdy půl hodiny, musím domů vázat kytice pro zámek. Pane barone, vy si přejete, abych z domova odešla?“ ptala se pohnutě.

„Probůh, co vás zase napadlo! Chápete přece, že vám nechci ublížiti a jako vy tvrdíte, že vás chci vyhnat, proč zase vy úmyslně mě drážditе? Přistupte na mé přání, povolte mi rozmluvu a slibuji vám, že potom bez vašeho svolení vás ani neosl ovím. Jste tak tvrdá, že ani takovou malou prosbu nechcete splnit?“

Zadívala se naň, bojujíc sama se sebou. Její prudké oddychování a vzrušený výraz prozrazovaly, jaký úporný boj vede.

„A což. bude-li to někdo viděti, kdo mi nahradí ztrátu mé cti, kdo umlčí pomlouvače?“

„Já, slečno Milado, Artur Vukotič,“ pravil hrdě.

„Budiž, předejdu dalším zmatkům a svému zneklidňování. Račte říci, kdy a jak si

Tu řekl druhý: „Chléb, který si ponechám, je ten, který sním, ten, který vyhodím, je chléb, jejž dávám tchyni. Dva chléby, které vracím, jsou ty, které snědí můj otec a matka, a dva chleby, které půjčují, jsou ony, které dávám synům.

*

„Tak jak jdou obchody?“

„Ale mizerně, už nekupují ani ti lidé, kteří neplatili.

*

„A já tě chtěl učinit sluncem svého žití!“

„To je mým přáním... být od tebe osmatřicet milionů mil daleko!“

Rekordy.

V mezinárodním hotelu chlubili se zástupci jednotlivých národů rekordy své vlasti. Pravil Američan: „Well, u nás máme jednoho miliardáře. Ten má tolik zaměstnanců, že si postavil vlastní továrnu na výrobu knoflíků pro jejich livreje.“ — Berlíňan ho přetrumfl: „V Berlíně máme obchodní dům, v jehož nejhořejším poschodí je oddělení se živou zvěří. Jednou tam unikl z klece lev. Čtyři neděle to nezpozorovali. Tak velký je ten obchodní dům. Teprve když byl pohřešován čtrnáctý poslíček, přišli na to, že jim chybí lev.“ Mírně se usmívaje pravil Rakušan: „v tom se vám nevyrovnáme. U nás je sice všechno hezké, ale malé. Pánové, v Horních Rakousích máme potůček, ten je tak malý, že má jenom jeden břeh.“

Plešatý.

„Splnily se vám některé tužby vašeho mládí?“ — „Jenom jedna.“ — „A která to byla?“ — „Když mně maminka jako klukovi drhla každou sobotu hlavu, přával jsem si vždycky, abych neměl žádné vlasy.“

Hospodářský zpravodaj.

Základy úspěšného hnojení.

S hlediska ekonomického, tak i národohospodářského jest naš snahou zvýšiti produkci z plochy a při tom — což jest nejdůležitější — udržeti plodnost půdy a úrodnost trvale na vyšším stupni. K dosažení obého jest nám třeba několika, navzájem od sebe odvislých nutností. Chceme-li zachovati půdu trvale úrodnou, musíme podpořiti bakterielní život v půdě dodávkou přirozených hnojiv humusových, musíme zjednati přístup vzduchu do půdy vhodným zpracováním, postarati se o úpravu poměrů vlhkostních. Cestou k docílení vyšších a nejvyšších sklizní jsou nám pak vedle ušlechtilých osiv umělá hnojiva. Nechci zde mluviti specielně o mnohých hnojivech, nýbrž chci projeviti svůj náhled na hnojení

Podáváme tímto v hlubokém zármutku truchlivou zprávu o tragické smrti

Konstantina Oliće

spoluzakladatele „Hlasu Volyně“.

Zachováme mu vždy čestnou památku.

Vydavatelství „Hlasu Volyně“.

114.

schůzku přejete.“ Nabývala klidu a z jejího hlasu vyznívala hrdost jako z jeho.

„Vy tím prokážete neocenitelnou službu mně, a proto sama řekněte, kdy je vám možno odejít a na kterém místě mám čekat. Nepřeji si, abychom měli svědka rozmluvy a neznám zdejší park, které místo by se nejlépe hodilo.“

Svraštila maličko čelo a okamžik přemýšlela.

„Mohla bych přijíti k deváté hodině do starého pavilonu,“ povídala polohlasem, jako by se bála, aby ji nikdo neslyšel.

„Jak poručíte,“ děkoval, smekaje klobouk. „A ještě slovo, slečno Milado, nepovažujete mne za dobrodruha nebo za člověka, který chce využitkovat vašeho podřízeného postavení. Nepřestanu býti čestným mužem, kdybyste přišla třeba o půlnoci. To povídám proto, byste se neděsila kdo ví jakými myšlenkami a abyste přišla tak jakou vás nejraději mám, s úsměvem a srdečností.“

Bezděky se pousmála.

„Veselo mi nebude,“ prohodila, „ale co dělat, když bych nerada předčasně z domova utíkala. Teď však jsem svobodná, a proto promiňte “

Vzala květy do náruče a pokynuvši hlavou, odcházela chvatně směrem k bytu za-

115.

hradníkovu. Sledoval ji chvíli zaníceným pohledem a potom, když zmizela, otočil se a usedl na nejbližší lavici. Bylo mu, jako by stále ještě mu byla nablízku a jako by cítil vůni květů, které v náručí držela. Její zjev připadal mu jako zjev Nymfy, lehce se dotýkající bosýma nohama trávníku a tančící uprostřed květů, zvonících svými kalíšky.

Co se to se mnou děje, pravil sám k sobě, když po chvíli poněkud vystřízlizlivěl. Proč ji pronásleduji, co mne k ní táhne, jaké kouzlo mne opíjí, že zapomínám na chladné úvahy a kamsi se řítím. Hraji s ní a hraji s sebou, nevida a nepřemítaje o konci, jenž mi může býti osudný. Donutil Miladu k dostaveníčku, řekl, že jí má cosi důležitého říci, a co to vlastně je?

Buď jsem lhář, nebo jsem churav, pomysil si starostlivě. Ale ne, není lhář, cítí niterné nutkání, aby s ní hovořil, dlouho o samotě a rojí se mu toho plná hlava, co by jí rád řekl bez obav, že je někdo bude poslouchat. A také churav není. Výborně se vyspal, jeho hlava je v pořádku. jen cosi v srdci je nepokojno a nedopřává mu klidu. Co to jen je? Co ho nutká, aby šel za ní, co je toho příčinou, že jakmile ji spatří, opouští ho jeho lhostejnost a celá jeho bytost lační po její náruči?

vůbec, tedy i pomocí hnojiv přirozených, jež vedle hlavních živin, t. j. dusíku, kyseliny fosforečné, drasla, obsahují množství bakterií.

Sem patří mrva, močůvka, kompost, zelené hnojení a pod. Množství živin v těchto hnojivech není takové, aby se mohlo použitím jich docíliti nejvyšších sklizní. Na rozdíl od přirozených mají hnojiva umělá pouze jednu živinu a sice v množství určitém a percentuelně vyšším, ale postrádají úplně látek humusových. Jsou nám vhodným doplňkem hnojiv přirozených, nikdy však jich náhradou. Jest známo z prakse pokusnické, že účinek strojených hnojiv projevuje se nejlépe na půdách ve třech, čtyřech létech hnojených chlévsky. A jest dokázáno, že soustavným používáním strojených hnojiv bez občasného pohnojení mrvou, dostavuje se pokles sklizně. Nejčastěji používaná strojená hnojiva dělíme pak dle obsahu na dusíkatá, fosforečná a draselná. Jest nezbytně nutno, aby dnes už každý znal tato hnojiva a aby byl už jednou konec jednostrannému a neúčelnému „práškování“. Nutno si uvědomiti, že rostlina jest organismus živý a že potřebuje ku svému vzrůstu živin všech, podobně, jako život zvířat. Rostlina potřebuje ku svému zdárnému vývoji živin všech, v množství, úměrném požadavkům, nikoliv pouze živiny jedné, v množství, přes hubící nároky. Dostaví-li se nám jakýsi výsledek použitím jedné živiny, objeví se nám na druhé straně ztráta, neboť plodina jest zvýšeným množsvím živiny ponoukána k bujnějšímu vzrůstu a rozkládá si pak půdu, ochuzujíc tuto o nedostávající se jí živiny. To platí zejména u hnojiv dusíkatých a my pak říkáme, že strojená hnojiva vymrskávají půdu. Na konec pak vidíme, že takové hnojení se nám nevyplácí, ztrácíme důvěru k jich používání a nabízí-li nám někdo pak strojená hnojiva, důvěřujeme mu asi jako agentu s losy.

Nejrozšířenějšími u nás mnohými hnojivy jsou z dusíkatých: chilský ledek s 15 proc. dusíku, síran amonný s 20 a půl proc. dusíku, a vápno dusíkaté se 16—18 proc. dusíku. Z hnojiv fosforečných největší oblibě těší se minerální superfosfát se 16, 18 až 20 procenty kyseliny fosforečné a Thomasova moučka, se 18 procenty, neb s 10—12 procenty kyseliny fosforečné. Z hnojiv draselných u nás používá se nejvíce kainitu s 12 proc. drasla a 20—24 procenty soli draselné.

(Pokračování.)

CENY OBILÍ.

Záznam 21.XII. soukromého obchodu— zač kupuje.

Žito	zl. 16.75	za 100 kg	
Pšenice	„ 21.50	„	
Ječmen	„ 18.25	„	
Oves	„ 15.00	„	
Hrečka	„ .—	„	
Proso	„ .—	„	
Řepák	„ 45.50	„	
Hrách	„ .—	„	
Fasole	„ 21.00	„	
Mák	„ 88.00	„	
Jetel	„100.00	„	

Z Chmelného trhu.

CHMEL.

Žatec, dne 18. prosince 1936.

V prošlém týdnu byl zaznamenán poněkud větší zájem o žatecké chmele zejména na venkově, kde hledány pro export střední a lepší střední druhy. Prima chmele tentokráte byly obchodovány méně. Ceny se ubajují a pohybují se v nezměněném rámci

Kč 700.— až 1.200.— za 50 kg.

Expedice chmele ve známkovně je menší než předchozí měsíc, přes to bylo již dodnes ověřeno 58.167 žoků v čisté váze 133.153 c. c. žateckého chmele sklizně 1936.

V říjnu vyvezlo se 41.702 cel. centů á 50 kg chmele v hodnotě 43 mil. Kč. Od počátku sezony t. j. od září t. r. vyvezeno již 109.080 c. c. v hodnotě 109 mil Kč. Loňského roku vyvezlo se v této době 59.440 c. c, ale v hodnotě 1031/2 mil. Kč. V letošním exportu chmele jsou na prvém místě Spojené státy Severoamerické.

Český odbor Jednoty chmelařské v Žatci.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 5 zl. ročně více. Cena inserátu: vel. $^1/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.